

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaque omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Dominica XI. Post Trinitatem. Duo homines ascenderunt in templum, vt
orarent: vnus Pharisæus, & alter Publicanus. Luc. 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

P A R S VI.

De amore Patriæ.

Amor patriæ est naturalis. I. Fleuit super eam: Forsan ut iustum in patriam amorem ostenderet. Hunc natura in seuit omnibus; ut vel sanguinem pro ea fundere dulcescit, & gloriosum. Exemplis plena omnia. 1. Codrus Rex Athen. (audito oraculo, tum pacem fore patriæ, si Rex oppetisset;) vel mentito habitu se hostium ferro obicit. 2. M. Curtius Rom. caput pro vrbe deuouit, in apertum fori chasma eques insiliens, manesque placauit, hiatu coeunte.

3. Dauid, 1. Reg. 17. amore patriæ Goliathum aggressus est cum Deo. 4. Iudith. cap. 10. se Assyriis obtulit & Holoferni; patriamque liberauit. Esther pene similiter.

5. L. Sylla victor in Prænestinos gladio sauiens, vni iussit parci quondam hospiti suo: qui aiebat: Nolo patriæ meæ extinctori vitam debere. 6. Vercicada, sole superæfluante, moritur potius in loco, ubi nata est, quam inde cedat longius. 7. Hinc priscei quidam, ait Plinius, natos primum in terram deponebant, quasi in gremiū veræ matris communis. Terramque dicebant *ter bonam*: quod natos excipiat: viuos sustentet: mortuos recipiat.

8. Hinc patriam miseratus est Dominus. 9. Ita & Dauid pro suis peccatis deprecans Ps. 50. *Miserere mei Deus*: statim patriæ meminit: *Libera me de sanguinibus Deus*: id est, de hostica sanguinolentia: Et *Benigne fac Domine, in bona voluntate tua Syon*; ut *adificentur muri Ierusalem*: quæ ipsius patriæ.

Tria mala cinitatis cuiusque. II. Fleuit super eam. 1. Nam Eccles. 26. Atrib. timuit cor meum, & a quarto facies mea metuit: Deleturam ciuitatis, & Collectionem populi, & Calumniam mendacem. Contentio, Conspiratio, Calumnia vrbis sunt tria pessima Kappa. Hæc futura deflet Dominus. 2. Quidam ait: Pallas, vrbium Domina, tribus immanissimis beluis delectatur;

Noctua, Dracone, & Populo: Hoc est: Ignorantia noctiuaga, Inuidia visu acutissima, & turba populari. Hæc fleuit Dominus, ut homo: et si Deus.

Sinite plorare; quia dignitas imperatoria non impedit illum esse hominem; aiebat Philosophus suadentibus Imperatori, ad triste nuntium acceptum flenti, ut flere deflisteret: quod indignum esset Imperatore.

DOMINICA XI. POST TRINITATEM.

Duo homines ascenderunt in templum, ut orarent: vnus Phariseus, & alter Publicanus.

Luc. 18.

I. Saia 40. ait: *Omnis vallis exaltabitur, & omnis mons & collis humiliabitur. Et erunt praua in directa, & aspera in vias planas. Factum hic in duobus istis, & dictum à Domino: Omnis, qui se exaltat, humiliabitur; & qui se humiliat, exaltabitur.*

De quo nos

- I. De superbia detestatione.
- II. De orantis Pharisei fastu.
- III. De orantis gloriatione.
- IV. De precum submissione.
- V. De laudis propriæ amantibus.
- VI. De orantis Publicani pudore.
- VII. Parænesis, seu præconium Humilitatis.
- VIII. Enconium humilium.

P A R S I.

Detestatio superbiæ.

I. Superbia, ait Aug. 4. ciuit. c. 15. est peruersa se celsitudinis appetitus. Vel ut lib. ad Insuperbiam no. Est inordinatus amor propriæ excellentiæ, & terribilis. Addit D. Tho. 2. 2. q. 162. per quam se quis extollit supra id, quod est ei præfixum diuina regula. Alludens ad illud 2. Cor. 10. Nos non in immensum gloriamur; sed secundum mensuram regulæ, quam mensus est nobis Deus. Vel

Cc

vz

vt alij: Superbia est propria conditionis presumptuosa existimatio.

*Avertit
à Deo.*

Est ea vitiorum teterrimum. 1. Quia quo magis vitium retrahit à Deo; eo est grauius; Sed illa maxime retrahit: ergo. 2. Quia alia peccata contingunt ex infirmitate, vel ignorantia: at superbia ex malitia, quia non vult. 3. Hanc Glossa in istud Ps. 28. *Emundabor à delicto maximo*, ait, id est, à superbia, vitiorum capite.

*Causat
peccata
omnia.*

II. Quia fons est & causa aliorum peccatorum. 1. Nam 1. Topic. Propter quod vnumquodq; est tale, illud magis est tale: Sed Eccl. 10. *Initium omnis peccati est superbia*; & qui tenuerit eam, replebitur male dictione, & in fines subuertet eam. 2. Ideo Tob. 4. *Superbiam nunquā in tuo sensu, aut in tuo verbo dominari permittas. Quia in ipsa initium sumit omnis perditio*. 3. Hinc Greg. 131. *Mor. Radix cūcti mali. & regina omniū vitiorū superbia est*.

*Sequitur
Deo.*

III. Ea est sauior in Deum cunctis, cui par esse vult, dum nulli subesse, quod solius est Dei. 1. Aug. in Spec. c. 18. *Deus est, supra quem nihil, sine quo nihil, sub quo, cum quo, in quo totum, à quo omnia, per quem omnia, & in quo omnia*. Hæc superbia sibi arrogat. 2. Vnde quasi diuinas assumens proprietates, 2. Thes. 2. *Extollitur supra omne, quod dicitur Deus*.

*Virtutes
elidit omnes.*

IV. Est virtutum, bonorumq; omniū grando, pestis, diluuium. 1. Greg. *Sicut humilitas omnia vitia extirpat, omnesque virtutes colligit, & roborat: sic superbia omnes virtutes destruit, & enervat*. 2. Vt aquila, ad prædam nata, testas, testudines, nuces altissime euellit, vt in petram deiecta elidat: sic arrogantia superbos. 3. Ps. 72. *Deiecisti eos, dum alleuarentur*. 4. Poeta: *Tolluntur in altū, vt casu grauioreruant*.

*Qd et eam
Deus.*

V. Eam Deus plus cæteris detestatur. 1. Prou. 8. *Superbiam, & arrogantiam ego detestor*. 2. Iud. 9. *Superbi non placuerunt tibi*.

Punit maxime.

Hinc præcæteris vitium id punit fem-

per Deus, 1. Ps. 30. *Retribue abundanter facientibus superbiam*. 2. *Quin & Domos superborum demolietur Dominus*. Prou. 18. 3. *Ad eoque Et substantia superbi eradicabitur*. Eccl. 21. *Exemplum dictorum liquet in Euangelio*.

PARS II.

De orantis fastu Pharisæi.

I. **A** Vguſt. 14. ciuit. c. vlt. *Amores duo duas fecerunt ciuitates, Amor Dei vsque ad contemptum sui, erexit ciuitatem Dei: Amor autem sui vsque ad contemptum Dei, erexit ciuitatem diaboli*. Patet in duobus his orantibus. Vnus est ciuis huius, de quo Iob. 14. *Ipsè est Rex super omnes filios superbie*. Alter ciuis illius, qui humiliat respicit, & alta à longe cognoscit.

Dua ciuitates.

2. Pharisæo similis frater prodigi, iam humiliati, instar Publicani: Is ait Patri Luc. 16. *Tot annis seruo tibi, sed postquam filius tuus hic, (nō ait,) frater meus, qui dissipauit omnia cum meretricibus, redijt; occidisti ei vitulum saginatum*.

Situs orantium prius.

II. Pharisæus stans, apud se orabat. Situs arguit fastum. 1. Non sic orauit Salomon, 3. Reg. 8. sed nixus humi genib. 2. Item & Dan. c. 8. 3. Moyses, Num. 16 loquens cum Deo se humi prosternebat. 4. Apoc. 24. seniores cum cœlitibus proni adorabāt. 5. Et Dominus Luc. 22. *procidit in faciem suam orans in horto*.

Orauit contra ritum Iudæorum stando. His enim genuflexio consueta; vt 3. Iudæa. Reg. 8. & 2. Par. 6. Dan. 6. Michea 6. & c. Deinde Christiani situm orandi sine immutatione transtulerunt ab Iudæis: Atqui flexis oramus. Ita Maldonatus.

III. Quicquid id est, stetit præsumtuose, non pie. 1. Superbia in Scrip. vocatur impietas. Vt Abdia 1. *Superbia cordis tui extulit te*. Chaldaei legunt: *Impietas cordis tui seduxit te*.

Filise demonis empta.

2. Dæmon olim duxit uxorem; suscepit ex ea nouem filias, has in mundū deducit

dit nuptiis nonam iussit esse communē. Dedit 1. Superbiam Principib. ac Prælati-
tis. 2. Simoniam Sacerdotibus. 3. Hypo-
cristin Religiosis. 4. Rapinam militib. 5.
Vsuram mercatorib. 6. Mendacium me-
chanicis. 7. Pigritiam nobilib. 8. Murmu-
rationem operariis. 9. Luxuriam Omni-
bus, etiam mendicabulis.

PARS III.

De orantis gloriatione.

Oratio fa-
suos.

I. **D**eus tibi gratias ago, quod non sum sicut
ceteri hominum. 1. S. Bern. explodit
hanc orationem minime bonam: Simi-
lem mendicanti, & simul utramque au-
ro plenam ostentanti; Aut gestanti, tor-
ques, armillas, coronam, purpuram, &c.
2. David ostendebat suos defectus: Mife-
rere mei Deus, quoniam infirmus sum: sana a-
nimam meam, quia peccavi tibi. 3. Non ita
Phariseus. Ac proinde Ps. 108. Oratio eius
fiat in peccatum.

Dagloria
Deo, ex quo
omnia.

Non hic orandi est modus: sed 1. In-
terrogate prius cum Ioan. 1. Quod est opus
tuum? Quæ terra tua? & Quo vadis? Agnosce
Deum, & adora Iſa. 26. Omnia nostra opera-
tus es in nobis Domine 3. Deus est, in quo vi-
uimus, mouemur, & sumus. Deus ait, Ioan.
35. Sine me nihil potestis facere. 4. Omnis
ars, ac Venus picturæ debetur pictori, nō
penicillo: Ita, 5. Psalm. 113. Non nobis Do-
mine, non nobis, sed Nomini tuo dagloriam.

6. Iure civili cautum est; ne ullus opi-
fex sua insignia, vel nomen affigat vs-
quam in ædificium, quod sumtibus pu-
blicis construit. Ita; 7. *Quæ Dei, Deo.* 8.
Sic Paulus: Non ego, sed gratia Dei mecum.

9. Sitho Dux Athen. quod Cotym Re-
gem profligasset, rempub. liberasset, & c.
cū actis gratis mīre eueheretur, ait: *Diis
agenda grates, habende laudes:* Ego manum
tantum ac laborem contuli. Et tu Pharisee,

Sin' perdes
omnia,

quæ de quo prædicas?
Ezechia, 4. Reg. 20. ostentanti thesau-

ros Babylonis Legatis, iratus ait: *Et aufe-
rentur omnia, quæ sunt in domo tua, & quæ
condiderunt patres tui, vsque in diem hanc, in
Babylonem. Non remanebit quicquam.* Sic e-
uenit huic thraſoni, ait S. Aug.

II. Christiana perfectionis est; Adſcri-
bere Deo, quod in nobis non, quod ma-
li, nobis. Hinc humilitas nobis, inde glo-
ria Deo surgit. 1. Sic Apocal. 4. Seniores
XXIV. adorauerunt Viventem in sæcula sæculo-
rum, mittentes coronas ante thronum Dei: à
quo acceperant. Nec enim Ps. 47. gladio suo
possederunt terram, & brachium eorum nō sal-
uauit eos: Sed dexteratua, & brachium tuum.

Sibi nil tri-
buendum.

Itaque nemo sibi ab meritis suis blan-
diatur, fidens ipsis, minime solis. 1. Nam-
que omnia sunt leuissimo momēto mo-
bilia, Adam paradiso; Salomon sapien-
tium numero; Apostolorum, Iudas exci-
dit. 2. Vocatio nostra est de contingen-
tibus. Iudas damnatur, Iatro saluatur;
Magdalena in gratiam recipitur, publi-
canus item. Quis igitur sibi ex se quid-
quam spondeat?

PARS IV.

De precum submissione.

I. **G**ratias ago tibi. Bonum exordium *Preces sint
precandi, 1. Sic præscriptum, Phil. gratiarū.
4. Cum gratiarum actione petitiones vestre in- actiones.
notescant apud Deū. 2. Sic Ipse orat Dominus,
Mat. 11. Gratias tibi ago Pater, Domine celi &
terra.*

Sed Pharisee, superbas agistu gratias: *Sine accu-
Hinc ab superbia incipis ipsa. 1. Nescis di- satoria sui.
ctum, Prou. 16. Iustus in principio est accusa-
tor sui: Quanto magiste oportuit? 2. Ne-
scis misso ad prædicandum Ieremiæ di-
ctum, vt euellas, ac destruas prius vitia, dein
adifices spiritale ædificium; & plantes vir-
tutes in hortulo animæ.*

II. Si cui è secta vena primum effluat *Non lau-
sanguis purus; corruptū maneat: hoc ve datoria.
ro ominosum medicis symptoma est:
bonum; si contra. Sic in orante Deū. At*

Cc 2 tu pri-

tu primum, *Ieiuno bis, &c.* Hem, feces & amurca remanet in corde.

*Sed humi-
les.*

Irato iudici ostentare opes, iactare delicta; stultitia est: prudentia, his tacitis, misericordiam orare. Sic *Ios. 7.* Gabaonitæ, ut gratiam apud Iosuen inuenirēt; lacris vestibus, miserabilesque acciderunt illi supplices, & vultu pallentes; erant cum fūco. Sic iustus orator absque fūco.

*Non fūca-
ta.*

III. Refert *Aelianus, in Variis. 7.* Cæcum senecionem Legatum Spartham capita legationis percensuisse: Tum Regem Archidamum extitisse: Quid, ait, hic sanidiceret; cuius non animus tantum, sed caput etiam fūcis contaminatum est. Nam quo minus oculi attenderentur, capillos infuscabat. Similes deliri, queis squalidus vitiatorum fitu est animus: & foris mentuntur lucem & Angelum.

*Quod ha-
bes boni,
da Deo.*

Lex erat *Deut. 15.* Non operaberis in primogenito bonis: & non tondebis primogenitum. At opera bona sunt primogenita. Nam gratia Dei præueniente & adiuvante sunt: licet cooperantibus nobis, quod posterius est Pellis nostra est, vellus seu lana Dei. 7. Ab hoc vitio securus *Iob 31.* ait: Si letatum est in abscondito cor meum: & osculatus sum manum meam in ore meo: quæ est iniquitas maxima & negatio contra Deum Altissimum. At is manum osculatur, qui opera manuum dilaudat suarum. The fau-
rus absconditus est tutus.

P A R S V.

De laudis proprie amantibus.

*Laudis cu-
pidi sunt in
digi laudis.*

I. Contra multi peragere nil posse videntur, nisi laudibus excitentur. 1. Vt organa haud insonarint; ni folles ab alio leuati adspirent ventum. 2. Nautæ non egrediuntur portu in malacia; sed flante vento secundo; tum vela faciunt. Ita superbi folles ac vites prouehuntur, dum afflantur vanis rumusculis. 3. O dānum! Pauillum aceti in doliū infusi vi-

num omne facit accessere: ita virtutum corruptrix superbia est.

4. Sicut quidam cerebelli tam imbecillissimi sunt, ut vno vini haustu capiantur: sic nonnulli tam in virtute infirmi, ut istius acetio odore inebriantur; ac vacillent.

Contra Iusti, ait *S. Gregor. quo altius ad Deum virtutum dignitate procedunt: eo subtrahunt se indignos esse deprehendunt. Quia, dum lucis proximi sunt, quicquid eos in seipsis latebat, deprehendunt. Talis Iob erat. c. 9. Si simplex fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea.*

II. At Phariseus alterius est toni. Non sum sicut ceteri, &c. Arist. est sententia: Qui non est sicut ceteri homines: aut aliquid melius est omni homine, sicut Deus, aut aliquid vilius omni homine: sicut bestia.

Contemptus proximi mala multa affert, & perniciem auctori. 1. Ut enim mare, quo se purget, ad litus, & agros vicinos: eicit fordes, eisque relinquit: ita superbus, ut videatur hoc integrior, alios cōspurcat ore. Sic Phariseus. 2. Ut inclusus sub tellure aer terræ motus causat, & erumpens disijcit omnia: ita superbia erumpit cū clade famæ alienæ: Tumebat Phariseus, sed pati debuit publicanus.

III. *Ieiuno bis &c.* O male collocatas virtutes: apud animum superbum! 1. habent. Sūt ex seruæ Naamanis; 4. Reg. 5. quæ exire seruitute gestiunt. 2. reginæ; quæ truncatæ, & constrictæ; ac nudæ micæ colligunt sub mēsa Regis Adonibezech. *Iud. 1. 3.* Sūt gēma plūbeo annulo inclusa. 4. M. Collius iocans Galbæ gibboso, sed ingenioso, aiebat: Ingenium tuum male habitat: At virtutes in Phariseo peius.

Ita Michas, habens idolum domi hereditariū, conduxit Leuitam; qui ipsi sacrificaret, & ait: *Iud. 17.* Nunc scio, quod bene mihi faciet Deus, habenti Leuitici generis Sacerdotem. Credebat sub titulo Leuitæ omnē suam idololatriam celatum iri. Similes hodie quot? Vti & Phariseus.

Alio

Alio David spectabat; Ps. 118. Ad omnia mandata tua dirigebar: omnem viam iniquam odio habui. Id est. Bonum sectatus, malum omne fugi: non aliquod solum. 1. Qualis, qui omnibus in vrbe optime custoditis, vnam portam relinquat apertam hosti. Matt. 11. Tollite iugum meum super vos. quasi dicat, totos, non super humeros tantum.

PARS VI.

De orantis publicani pudore.

Quis Publicanus.

I. Publicanus autem à longestans: Id est, vt quidam Trapezita, seu mēfarius fecerator. Vel vt D. Thom. Hugo Card. exactor portorum: Vel, vt Eutym. peccator publicus in vsuris. Vt fuerit: certe Poenitens erat: Deus esto mihi propitius peccatori.

Preces eius quales.

In hac oratione laudabiles 4. conditiones sunt. 1. Timor: stans à longe. Vere Initium sapientiæ timor Domini. 2. Pudor. Nolēbat oculos in cælum leuare. Ita peccatores Conuertantur, & erubescant valde velociter. Ps. 6. 3. Pectoris percussio. Nam Cor contritum, & humiliatum Deus non despicies. Confessio nuda. Psal. 31. Confitebor aduersum me in iustitiam meam Domino, & tu remisisti iniquitatem peccati mei.

Pudore humiliat.

II. Pudor peccati perquam laudabilis, ac salutaris est. 1. Achabum 3. Reg. 12. ita peccati sui puduit, vt semper de in capite demisso incesse. 2. Manasses ait, 2. Par. vlt. Non sum dignus intueri altitudinem cæli, præ multitudinem iniquitatum mearum. 3. Afaeli ait Abner, se persequenti; 2. Reg. 2. Recede, & noli me persequi: ne compellat confodere te in terram, & leuare non potero faciem meam ad loab fratrem tuum. Quid? Belio virum persequeretur, occidere noluit; ne erubesceret coram fratre occisi; & tu Deum læsum intuebere?

Gratus Deo est.

III. Si tñ erubueris, saluare est. 1. Nā sic de spōsa sponsus, Cant. 4. Sicut fragmen mali punici genaturæ. Nam verecundia vt non

sit virtus, tamen color hic virtutis est, ait Philosophus, Vt sit sponsa Dei sancta; humiliat se tamen. 2. Esdras talis, 1. Esd. 9. Deus meus, confundor, & erubescō leuare faciem meam ad te; quoniam iniquitates nostræ supergressæ sunt caput nostrum: & creuerunt vsque ad cælum. 3. David Ps. 13. Tota die verecundia mea cōtra me est, & cōfusio faciei meæ cooperuit me.

Exosa Deo impudentia arrogātia.

IV. At Pharisæe, Fronis meretricis facta est tibi, noluiſti erubescere. Ierem. 3. Te iactas eum, qui non es: & superbis: Publicanus fatetur eum se, qui est; humilemque se esse ignorat. Ridetur merito Epicurus, quod se Sapiētem diceret; & hoc ipso esset insipiens. Græciæ 7. Sapientes; ab Græciā; non ab seipsis sic appellati sunt.

Sponsa, Cant. 4. erat Hortus conclusus. Grata morror mea Sponsa, hortus conclusus, fons signatus. Omnia eius clausa erant bona: non exposita in vanitatē. Talis hic publicanus; plenus humilitatis, pudoris, &c.

Que oras impetrat.

V. Neque certior est via quid obtinēdi precibus, quam per animi demissionem. 1. Sic Sponsa: Nigra sum, sed formosa filia Ierusalem. 2. Oras? Prius Ps. 39. Reuelā Domino viam tuam. Hoc est, ait Amb. aperi conscientiam tuam, ne eam sacculi istius grauet umbra, vel carnis. Ideo hic primo; Deus propitius esto.

O vim humilitatis! Omnia mysteria Domini adscribit illi S. Greg. Ad hoc Dei filius infirmitatis nostræ formā suscepit; adhuc Inuisibilis, non solum visibilis, sed etiam despectus apparuit, adhuc probra, tormēta sustinuit: Vt superbū nō esse hominē doceret humilis Deus.

In Humilitate vna sūt omnia.

PARS VII.

Præconium humilitatis.

I. Apud S. Patres præcipua laus est humilitatis, titulusque afficitur mirificis. 1. Climacus scribit: Vt Superbia ex Angelis demones fecit, sic humilitas ex demonibus Angelos efficere potest. 2. Quo eam amplectimur arctius; hoc plura in nos confert.

Humilitas 1. Beat. 2. Honorē dat.

Cc 3 fert

fert bona. Quo honor fugitur longius; hoc sequitur is prius. Ideo Sauli dicitur, 1. Reg. 15. Nonne, cum paruulus esses in oculis tuis, caput in tribubus Israhel factus es?

3. Deo a-
mauit.

Minores amauit semper Deus. 1. Adam duorum erat liberorum pater; Abelum iuniorum dilexit Deus. 2. Abrahæ erat Ismael & Isaac: hic gratus Deo In Isaac vocabitur tibi semen: Quia hunc elegit Dominus. Gen. 21. Et, Iacob dilexi: Esau autem odio habui. 3. Iacob multos habuit filios: at Deus dilexit minores Iosephum, & Beniamin. Deus Luc. 1. deposuit potentes de sede, & exaltauit humiles. 4. Missus à Deo Samuel in domum Israhæ, in filium huius maiorem Eliab oculos vertit Regem vngendum; sed adhuc paruulus est & pascit greges, Attamen 1. Reg. 16. hunc elegerat Deus. 5. Et ipse, Matth. 18. Nisi efficiamini, vt paruuli, non intrabitis in regnum celorum: Innuit, solis humilibus celum patere. 6. Matth. 19. Sinite paruulos ad me venire. Adeo Deus Pl. 137. humiliare spicet in celo, & in terra.

Eius ma-
gister Iesus
est.

II. Tanti est humilitas; vt magister illi par nullus; nec verba docenda paria; Ipse Dei filius factus eam docuit, Matth. 11. Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde. Vbi S. Greg. Non ait, discite à me miracula parrare, mortuos suscitare, fugare demones, mundos condere nouos, &c. Græciæ vrbes omnes Homerum sibi vendicabant; ita virtutes singulæ humilitatem; quæ terror vitiorum est. Adeo virtus vniuersalis est. Hinc Dominus eam Iustitiæ nomine affecit, cū Baptista illi certaret humilitate, Matth. 5. Sine modo; sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Vbi Glossa ait, id est, humilitatem, Et hæc vna fuit saluti Publicano; vt perditioni sua Phariseo superbia.

Humiles
sua non
norunt.

PARS VIII.

Enconium humilium.

I. Est superborum de meritis, humilium de peccatis suis loqui. 1. Hinc

Rufino percutiati ex S. Francisco: quid de se ipse existimaret, is ait, Quod de maximo peccatorum. At, inquit ille, nec fur, latro, nec adulter, &c. es. ait ille: Si, qualem mihi, Deus & illis gratiam dedisset; maiora præstarent; & ego in maiora ruerem, ni Dei me seruaret bonitas immerentem.

2. Iusti ipsi sua non norunt bona. Quia vt, qui in obuersum intuens solem, simul & in domum; nil videt eorum, quæ in domo sunt: ita humiles, in Deum omnia referentes, in se nil suum vident; nisi quod fuliginosum. 3. Vnde Sponsa Cant. 1. Nolite me considerare, quod suscepi; quia decolorauit me sol. 4. Dauid, quia alias ait, Inops & pauper sum ego, humilitatem tamen suam norat vnicam: ea que fretus ait Pl. 130. Domine, non est exaltatum cor meum; neque elati sunt oculi mei; neque ambulauit in magnis, neque in mirabilibus super me. Ecce cor, oculi, pedes, caput, omnia humilia. Sed humilis corde, & cor contritum est princeps.

II. Ferunt esse fontem, in quo faces In Deo accensæ extinguuntur; extinctæ accenduntur; si immergantur: Ira succensus superbia; ad Deum accedens; emoritur; Vt Phariseus: humilis vita aufert; Vt Public.

Chabrie Ducis Athen. dictum est: Vincit agmen ceruorum fortius est dux Leone; quam leonum dux ceruo. Ita copiarum vitiorum dux humilitate fortiores sunt copias virtutum, quarum Dux superbia fuerit. In Phariseo erat. Ieiuno, do decimas, &c. Virtutes; sed cum superbia: In Publicano nihil; at humilitas: Et hic iustificatur præ illo. Vicit humilitas!

III. Hæc causa est nostræ iustificationis: reprobationis vero superbia. 1. Quæ facit, preces non exaudiri. Peccatores Deus non exaudit; Glossa, id est, superbos. 2. Hinc Bias Priæus nauigans cum sceleratis, orta tempestate orantibus Deos, ait: Tacete, ne dii insensu vos hinc ab nauigare sentiant. Nam, qui se exaltant, hos humiliant dii.

3. Quæ

In celo re-
ponuntur.

3. Quare vtaurei nummi in bilance optimi descendunt; & hi in thesauris ponuntur: qui autem leuioreseleuantur, ij extruduntur: Ita superbi reprobantur; accepti sunt humiles. 4. Nā Eccl. 10. Odiabilis Deo est omnis superbia. At Iudith 9. Mansuetorum, & humilium semper tibi placuit deprecatio.

Per ora, facta vtrorumque contemione per opposita ad effectum placentiæ Dei, in humilitate, & displicentiæ in superbia.

DOMINICA XII. POST TRINITATEM.

Adducunt ei surdum & mutum; & deprecabantur, vt imponat illi manum. Matth. 7.

DAuid, 2. Reg. 11. vt vidit; vt perijt; vt eum malus abstulit error. Nam, cum visa è solario lauante se, vt peccauit semel; in plura abiit inde peccata: diu quasi murus ac surdus Deo relictus. Hinc Psal. 37. Ego, sicut surdus, non audiebam; & sicut mutus non aperiens os suum. Quæ calamitas hodie est complurium: habetque exemplum in Euangelio.

Circa quod nos

- I. De septem Fidei fundamentis.
- II. De fide, & charitate adducentium surdum, ac mutum.
- III. De manu Dei tangente ipsum.
- IV. De surdo, ac muto ipso.
- V. De sanandi abductione ab turba.
- VI. De uocamento turba.
- VII. Turba altiora mysteria sunt celanda.
- VIII. De ingemiscence Iesu.

PARS I.

De septem Fidei fundamentis.

Fides Christiana, etsi per se indubitata; septem innixa tamen est fundamentis. 1. De quo Prou. 9. Sapientia edificauit sibi domum; & excidit columnas 7. 2. Apoc. 5. Visum grande volumen, sigillis 7. muni-

tum, intus ac foris conscriptum.

I. Fundamentum. Oracula Prophetarum, de omnibus articularis vaticinatum. Idque ex Dei instinctu. 1. Iuxta Act. 10. Huic Iesu, omnes Prophetæ testimonium perhibent. 2. Et illustrius 2. Pet. 1. Habemus firmiter propheticum sermonem: cui benefacitis attendentes. Hoc ipsum intelligentes, quod omnis prophetia Scripturarum propria interpretatione non sit. Non enim voluntate humana allata est aliquando prophetia, sed Spiritu S. inspirante locuti sunt S. Dei homines. 3. Cum igitur solus Deus futura contingentia norit: iuxta Isa. 46. Annunciate, quæ futura sunt, & sciemus, quia Dñs estis: Sequitur Prophetias esse infallibiles.

II. Fund. S. Script. consensus & harmonia; in tanta Scriptorum eius varietate; concordantium tamen in altissimis articulis, aliter atque aliter indicatis; humanam notitiam transgredientibus; Vt Albumasar. lib. 1. Commut. diff. 4. loquitur: Aug. 10. Cui. hoc vitur contra hæreses, in quibus mera dissensio.

III. Fund. Autorum scribentium libros sacros sanctitas & vita: Vt Moses dilectus Deo, & hominibus. Eccl. 46. Et ex ordine ceteri, vt Apostoli. Quorum vnum quis arguet de mendacio, qui ora mendacibus obturant.

IV. Fund. Quicquid lex Christiana vel credi, aut fieri præcipit, omne rationi, æquitati, honestati, & c. consentaneum est: vt, cui nil obliici queat, Ps. 18. Lex Domini immaculata, conuertens animas.

V. Fund. Martyrum constantia; quibus pro Deo, in causa diuina patientibus, Deus; singulare auxilium non impertiuisset: si res ipsius non acta fuisset. Vnde, secundum Hieronymum, Martyrium sapit quid supra hominem.

VI. Fund. Fidei immota perseverantia, tot inter insultus & Imperatorum; & Amicorum; & hæreticorum; & impiorum.